

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis, Seu Resolutio Casuum Conscientiæ

Juxta Sacram Scripturam, Canones, Et Sanctos Patres

Continens Tractatus de Sacramentis Pœnitentiæ & Extremæ Unctionis;
necnon varia summorum Pontificum Decreta, contra Moralis corruptæ
propositiones, & alia

Genet, François

Parisiis, 1703

Caput Primum. De Nomine, definitione, institutione, materia & forma hujus
Sacramenti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40817

TRACTATUS SEPTIMUS
DESACRAMENTO
EXTREMÆ-UNCTIONIS.

CAPUT PRIMUM.

*De Nomine, definitione, institutione,
materia & forma hujus Sacramenti.*

*Quæst. 1. CUR hoc Sacramentum vocatur
Extrema-Unctio?*

Catechif.
Conc. Trid.
part. 29

*Resp. Hoc Sacramentum, ait Catechismus
Concilii Tridentini, idcirco Extremam-Unctio-
nem appellatum esse, quod hæc omnium Sacra-
rum Unctionum quas Dominus Salvator nos-
ter Ecclesia sua commendavit, ultima admi-
nistranda sit. Quare hæc ipsa Unctio à Ma-
joribus nostris Sacramentum etiam Unctionis
infirmorum, & Sacramentum exeuntium dicta
est: quibus vocabulis fideles in memoriam no-
vissimi illius temporis facile redire possunt.*

Quæst. 2. Quid est Extrema-Unctio?

*Resp. Est Sacramentum quo Fideles cum
infirmi sunt recipiunt remissionem reliquia-
rum peccatorum suorum; gratiam quâ possint
patienter ferre labores & incommoda morbi;
virtutem seu vim, quâ se disponant ad bene
moriendum, aut sanitatis restitutionem, si ea*

De Sacram. Extr. Vnct. Cap. I. 227

sanitati animæ utilis sit. Hanc definitionem sequentibus quæstionibus plenius explicabimus.

Quæst. 3. Quisnam instituit hoc Sacramentum?

Resp. Christus Dominus noster, qui & cætera Sacramenta instituit: ut enim ait Concilium Tridentinum: Instituta est autem Sacra
hac Vnctio infirmorum, tanquam verè & propriè Sacramentum novi Testamenti à Chris-
to Domino nostro, apud Marcum quidem in-
sinuatum, per Jacobum autem Apostolum ac Domini fratrem, fidelibus commendatum ac promulgatum. Infirmatur, inquit, quis in vobis? inducat Presbyteros Ecclesiæ, & orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini; & Oratio fidei salvabit infirmum, & alleviabit eum Dominus; etsi in peccatis sit, dimittentur ei.

Concil. Tri-
dent. sess. 14.
De Sacram.
Unct. cap. 1.

Quæst. 4. Quænam est materia hujus Sacramenti?

Resp. Eam his verbis definit Concilium Tri-
dentinum. Intellexit enim Ecclesia materiam
esse oleum ab Episcopo benedictum: Nam
Vnctio aptissimè Spiritus-sancti gratiam, quâ
invisibiliter anima agrotantis inungitur, re-
presentat.

Quæst. 5. Specialis benedictio, quâ utitur Ecclesia in hoc oleo infirmorum, est-ne de necessitate hujus Sacramenti?

Resp. Videtur esse de necessitate; ita ut si Presbyter infirmum periculosè decumbentem ungeret oleo, vel non consecrato, vel per alium, quàm per Episcopum, nullum penitus esset Sacramentum: & ratio est, quia quando Concilium Tridentinum definivit oleum ab Episcopo benedictum, esse materiam Sacramenti Extremæ-Unctionis, videtur tantùm voluisse loqui, de oleo benedicto in usum

hujus Sacramenti & non aliorum.

Quaest. 6. Quid agendum esset à Presbytero, qui per errorem usus fuisset in administrando hoc Sacramento, oleo Catechumenorum, aut Chrismatis?

S. Carol. Aët. p. 4. Instruct. Extrem. Uct. *Resp.* Ex sancto Carolo: *Si per errorem sacerdos aliud oleum, quàm quod infirmorum est, ad egrotum ungendum unquam adhibuerit, etiamsi Chrismatis aut Catechumenorum sit; ut erratum emendet, olei sacri quod proprium infirmorum est, unctionem eidem adhibeat, tumque Sacramenti formam iteret.*

Quaest. 7. Quid agere debet Sacerdos, cum non sufficit oleum consecratum ad unctiones perficiendas?

Resp. Ex Rituali Romano, de Sacramento Extremæ-Uctionis: *Si fortè intra annum aliquo modo ita deficiat, ut sufficere non posse videatur, neque aliud benedictum haberi queat, modico oleo non benedicto in minori quantitate superinfuso reparari potest.*

Quaest. 8. Quare oleum Extremæ-Uctionis oportet esse benedictum?

S. Thom. in suppl. 3. p. q. 29. art. 5. in corp. *Resp.* Sanctus Thomas huic quaestioni respondet his verbis. *Potest autem triplex ratio assignari, quare exigitur materia sanctificationis in hoc Sacramento. Prima est, quia omnis efficacia Sacramentorum à Christo descendit: & ideo Sacramenta illa, quibus ipse est usus, habent efficaciam ex ipso usu suo, sicut tactu sua carnis vim regenerativam contulit aquis. Sed hoc Sacramento non est usus, nec aliqua corporali unctione: & ideo in omnibus unctionibus requiritur sanctificatio materia. Secunda causa est, propter plenitudinem gratiae quae confertur, non solum ut tollat culpam, sed etiam reliquias culpa, & infirmitatem corporis. Tertia est ex eo quod effectus ejus corpo-*

De Sacram. Extr. Vnct. Cap. I. 223

valis, scilicet sanatio corporalis, non causatur ex materia naturali proprietate: & ideo oportet quoddam hac efficacia ei per sanctificationem detur.

Quaest. 9. Quænam est materia proxima hujus Sacramenti?

Resp. Ipsamet unctio, ut patet ex his Divi Jacobi verbis, Ungentes cum oleo. Et, ut ait Concilium Tridentinum; Intellexit enim Ecclesia materiam esse oleum ab Episcopo benedictum; nam unctio aptissime Spiritus-sancti gratiam, quâ invisibiliter anima egrotantis inungitur, representat.

Concil. Trident. sess. 14.
De Sacram.
Extrem. Vnctio. cap. 1.

Quaest. 10. Quænam est forma hujus Sacramenti?

Resp. Idem Concilium ibidem asserit: Formam deinde esse illa verba: Per istam sanctam Vnctionem, &c. Quibus utitur Presbyter in administratione hujus Sacramenti.

Quaest. 11. In quibusnam corporis partibus fieri debent unctiones?

Resp. Ut dicitur in Rituali Romano. Quinque verò corporis partes præcipuè ungi debent quas veluti sensuum instrumenta homini natura tribuit; nempe oculi, aures, nares, os, & manus; attamen pedes etiam & renes ungi sunt; sed renium unctio in mulieribus, honestatis gratiâ, semper omittitur; atque etiam in viris, quando infirmus commodè moveri non potest. Sed si ve in mulieribus si ve in viris, alia corporis pars pro renibus ungi non debet.

Ritual. Roman. De Sacram. Extrem. Vnctio.

Quaest. 12. Quando ungiuntur oculi, aut aliæ partes geminatae, sunt-ne proferenda verba formæ super qualibet sigillatim?

Resp. Dum oculos, inquit Rituale Romanum, aures & alia corporis membra, quæ paria sunt, Sacerdos ungit, caveat ne altero

ipsorum inungendo, Sacramenti formam prius absolvat, quam ambo huiusmodi paria membra perunxerit. Debet autem semper incipere unctio per oculum dextrum, & per alia membra dextra quando duplicia sunt.

Quaest. 13. Quid agendum est, cum aegrotus caret aliquo ex membris in quibus unctio fieri debet?

Resp. In hoc casu, unctio fieri debet in parte corporis ei membro proximiori, eadem verba formae proferendo. Verbi gratia, si aegrotus manum unam tantum habeat, unctio fieri debet in pugno vicino. *Mutilati*, inquit, sanctus Thomas, *inungi debent quanto propinquius esse potest ad partes illas in quibus unctio fieri debuerat: quia quamvis non habeant membra, habent tamen potentias animae, qua illis membris debentur, saltem in radice: Et interius peccare possunt per ea, quae ad partes illas pertinent, quamvis non exterius.* Verbi gratia, qui sine manibus natus foret, velle potest furari & sic de aliis.

Quaest. 14. Manus debent-ne exterius, an interius inungi?

Resp. Manus verò ait Rituale Romanum, *qua reliquis infirmis interius ungi debent, Presbyteris exterius ungantur*; Et ratio est, quia scilicet in Ordinatione manus interior Presbyteri ei fuit uncta & consecrata.

Quaest. 15. Unctio pedum, debet-ne fieri in plantâ, aut superius?

Resp. Videtur quod hæc unctio fieri debeat in plantâ pedum, quia hac præcipuè parte utimur ad ambulandum.

Quaest. 16. Quid agendum est, si fortè aegrotus decedat omnibus unctionibus nondum perfectis?

Resp. Ex eodem Rituali Romano: Si verò

S. Tho. in 4.
sent. dist. 23.
quaest. 2. art.
3. quaest. 3.
in corp.

De Sacram. Extr. Vnct. Cap. II. 225
dum inungitur infirmus, decedat, Presbyter
ultra non procedat, & prædictas orationes
omittat; quod si dubitet an vivat adhuc, un-
ctionem prosequatur sub conditione, pronun-
ciando formam dicens: *Si vivis, per istam
sanctam Vnctionem, &c.*

C A P U T II.

*De Ministro hujus Sacramenti, & de
iis quibus conferri debet.*

Quæst. 1. **Q**UISNAM est Minister hu-
jus Sacramenti?

Resp. Solus Sacerdos, juxta hæc Divi Ja-
cobi verba, *Inducat Presbyteros Ecclesia*; nec
alteri à Sacerdote, etiam in articulo necessi-
tatis, competit hoc Sacramentum ministrare,
ut definitum est in Concilio Tridentino, his
verbis. *Si quis dixerit proprium Extrema-
Vnctionis Ministrum, non esse solum Sacer-
dotem: Anathema sit.*

Concil. Tri-
dent. sess. 14.
De Extrem.
Unct. Can. 4.

Quæst. 2. Potest-ne omnis Sacerdos licitè
ministrare hoc Sacramentum?

Resp. Solus proprius Sacerdos est verus, &
ordinarius Minister hujus Sacramenti, ut ait
sanctus Carolus. *Nec verò, inquit, tamen
cuius id ex sacris Decretis administrare licet:
sed proprio Parocho qui jurisdictionem habeat,
aut alteri, cui ille superiorve ministrandi Sa-
cramenti facultatem ex causa dederit.*

S. Carol. Act.
p. 4. In-
struc. Ex-
trem. Unct.

Et Concilium Mediolanense quintum ait,
*Si porro is impeditus, aut aliàs in mora est;
mortisque periculum instat, tunc Sacerdos
alius ministret licitè.*

Titul. Quæ
pertinent ad
Sacram. Ex-
trem. Vnct.

Et in Clementinis, *De Privilegiis & excessi-
bus privilegiorum, Capite Religiosi, sic*